

אכולת 'אוש וגלמודה, מנוחקת מכל מגע עם ישראלים, גרה זיוה רודן ברובע-הכושים

זיוה: הנפילה

הקומי של החלפת שמה. היא שינתה את השם שפיר לרודן, כי שפיר דמה לשפירא, שהוא שם יהודי. האחרות שהצליחו, נהגו בדיוק להיפך: דליה לוינבוק שינתה את שמה ללביא — הנשמע כמו לוי, ואילנה קופר — שזכתה להיחלד בשם משפחתו של גדול הכוכבים, גרי קופר, שינתה את שמה, בהפכה לכיכבת, לעדן — השם הישראלי.

באותו זמן עצמו הופיעה זיוה בסרטים כנערת-קולג' אמריקאית, ואיבדה את כל ייחודה הלאומי. וברגע זה פתחה פתח לאיני סוף מתחרות. כי אמריקאיות נאות — יש באמריקה כמה מיליונים חוץ ממנה. בתור שחקנית ישראלית נאה ומקורית — היא היתה בלעדית.

★ ★ ★

פירסום בכך מחיר

בר ג'וסף שהביא לשקיעתה — הוא דווקא יצר-הפירסום שלה: בעוד שכל הישראליות התגלו מבחוץ, אחרי הופעה ב־ סרטים מקומיים או על-ידי מגלי-כשרונות, הרי זיוה שפיר, בניגוד לכולן — גילתה את עצמה בעצמה.

מאותו רגע — החליטה להפוך את עצמה לכוכבת בכל מחיר שבעולם. הנורא הוא — שהיא שילמה אומנם כל מחיר שבעולם — אבל המקום אליו הצליחה להגיע הוא מאורה ברובע הכושים.

יצר הפירסום-העצמי של זיוה היה כה עצום, כליכך בלתי-ניתן-לרהייה, שהוא הפך עבודה לאט-לאט לצורך נפשי כמו סם ל־ נרקומן. היא לא היתה מסוגלת להתקיים בלי ששמה יוזכר בפרסום.

כשעודשת מצלמה קלטה אותה, מבלי־ משים, בשמלה מורמת, וחסרת תחתונים — היתה תגובתה: „אתם יכולים לפרסם את ה־

ומהו ההסבר לכך שישראליות אחרות זכו לאחרונה בנקל בתפקידים ראשיים ב־ סרטים, בעוד שזיוה, שלא ספק היתה ה־ זוהרת מכילון, שהיה בה מאיכות הכוכבת יותר מבכולן, ושהשקיעה בקריירה שלה יותר מאמץ ופירסומת מכולן יחד — איך קרה שלא התעלתה מעולם ליותר משחקנית ראשית בסרט עובי, או שחקנית־מישנה בסרט בינוני?

במידה מסוימת — זה פשוט מזל־ביש שגרם לה לבחור בעיתוי גרוע. בזמנה ער־ ררו נערות ישראליות סקרנות, אך באופנה היו נערות שתומות-עור, ובעיקר אירו־ אסיאתיות.

זה גם מסביר את העובדה שרוב הצלחו־ תיה היו בתפקידי צועניות, אינדיאניות וכדומה.

כיום מתחיל הביקוש האמיתי אחרי ישרא־ ליות, בגלל פריחת סרטי הסוכנים החשי־ איים, הדורשים נשים גיבורות, בעלות חזות־ זרה. והרי ידוע שהישראליות הן גיבורות־ מאוד. הן מופיעות בלי סוף בסרטים כאלה: גילה גולן בהאיטש שלנו פלינט, עליזה גור־ בהסוכן הכפול, ודליה לביא מופיעה ב־ המשתיקים.

אבל כשהגיעה סוף־סוף עונת הישראליות.

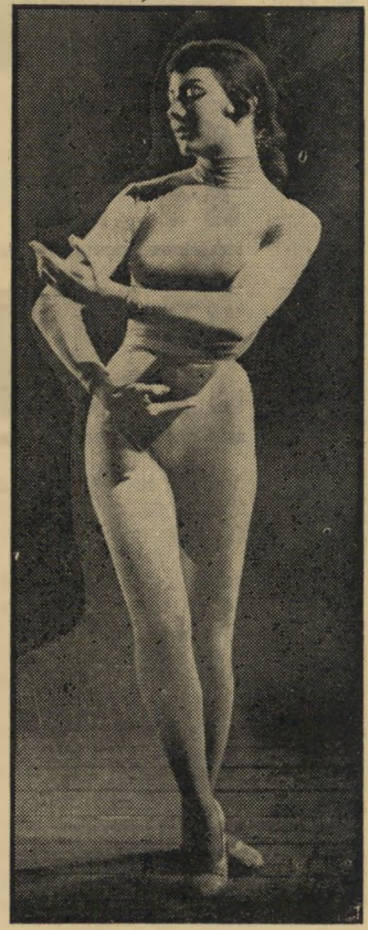
1959: תמונות העירום
יחסים הדוקים

החמיצה זיוה את הרכבת. היא כבר מזמן יצאה מן המחזור. סיבה נוספת היא, ששחקניות ישראליות הצליחו גם כשהיו פחות מיוחדות ומוצל־ חות ממנה — משום שנראו ישראליות. זיוה, לעומת זאת, היתה ישראלית רק באופן־ פורמלי. למעשה גדלה ותונכה בארצות־ הברית, והיתה מוצר אמריקאי טיפוסי גם כחצי-צונניותה.

עד כמה לא הבינה זאת — מעיד הפרק

גולן, אלדוראדו. היא לא פיקפקה אפילו ל־ רגע שלה הועד התפקיד. היא הסתובבה בארץ ככוכבת גדולה, גרה במלון דן. נתנה ראיונות לעיתונאים, והצי־ הירה שעליה לחזור לחו"ל — כי המוני תפקידים מהכים לה בדחיפות. בהתחלה סירבה בכלל לעבור מיבחי־בד. „אני רגילה לעבוד עם במאים גדולים, הצהירה לה־זיוה. „אני היא שצריכה לבחון את מנחם גולן — אם הוא מספיק טוב בשבילי.”

לבסוף נעתרה וירדה אל ההמונים-המקור־ מיים. היא הופיעה למיבחן, מצוידת בכבל ובשני זוגות ריסים, עם שמלות חשופות

1954: הפנטומימאית
גיורה נפלאה

ופיאות מתנופפות. היא ניגשה סוף־סוף ל־ מיבחן-הבד. אך התפקיד לא ניתן לה. הוא ניתן לגילה אלמגור. השמועות אומרות שזיוה ניסתה אז להת־ אבד. השמועות אמרו שהיא התחננה בדמ־ עות שיינתנו לה למלא את התפקיד, אפילו ח־ינס־איני־כסף. לאחר מכן נראה היה שהש־ לימה עם הכישלון, עזבה את הארץ בזעם, ומאו ניתקה את כל קשריה עם ישראל. ואז החלה גם הירידה שלה עצמה.

★ ★ ★
לא שם יהודי

הו ההסבר לכך, שזיוה שפיר־רודן, שהיתה נערת־הנוהר הלאומית הראש־ נה של ישראל, הנערה הנהדרת, הנחשקת, הנפלאה, שכל אחד בארץ שמע את שמעה, שעשרות נערות ניסו לחקות את תסרוקתה המיוחדת ואימצו לעצמן את שמה „זיוה” — כיצד קרה שדווקא היא, מלכת הזוהר — הגיעה לתחתית הסולם, לדרגה כה ירודה, שאף ישראלית אחרת מעולם לא הגיעה אליה?

1952: נערת זוהר
סמל לאומי

ל פני שבועיים צילצל הטלפון בדירה קטנה ודלה בהארלם, רובע הכושים ב־ ניו־יורק. הקול בטלפון ביקש לדבר ער־ זיוה.

„כן?” שאלה הנערה שחורת־השיער, זיוה שפיר־רודן, שהרימה את השפופרת. הרובר זיוה את עצמו. היה זה אחד מידידיה ה־ טובים ביותר, שנה עתה הגיע מישראל ל־ ביקור. הוא רצה לשאול אותה לשלומה ול־ מעשיה.

זיוה ענתה בקול צרוד: „עזבו אותי כול־ כם במנוחה! הישראלים לא מעניינים אותי יותר! אני לא רוצה קשרים עם אף אחד מכם!” היא טרקה את השפופרת.

★ ★ ★

כדב וריסים

דירת שני החדרים שלה, ברובע העלוב ביותר של העיר, נמצא, לפע־ מים, מלבד הטלפון המקשר אותה עם ה־ עולם החיצוני, גם גבר איטלקי בגיל ה־ עמידה. יש החוששים שהוא קשור באנשי המאפיה.

„אני זקוקה לגבר שישלוט בי, שיגיד לי לא, שישאיר עלי סימנים כחולים”, סיפרה זיוה, כשהתגרשה, לפני למעלה מעשר שנים, מבעלה, איש משרד־הבטחון. ייתכן שסימנים כחולים היא מקבלת.

מאז עזבה את ישראל, לא הצליחה זיוה לקבל כל תפקיד קולנועי, פרט לסרט סוג־ ג' שהסרטיה בריביירה, שנאסר להפצה על־ ידי הצנזורה ונגנזו לנצח. היא מחוסרת עכו־ דה. היא שותה לשוכרה. היא אכולת ייאוש ובלמודה.

את יחסיה עם ישראל ניתקה לפני שנים מספר. היה זה כאשר הגיעה ארצה, במטרה לזכות בתפקיד מארגו היצאנית בסרטו של

1962: הכוכבנית
יאוש נוראי